

SZEM

SZTE UNIVERSITY OF SZEGED

S Z E G E D I E G Y E T E M M A G A Z I N | 2019 |



Európából Európába a legjobb hazai universitas

A hazai felsőoktatás zászlóshajója, a Szegedi Tudományegyetem „kapitányi hídján” álló vezetőket sorra bemutatja a Szegedi Egyetem Magazin. Most az SZTE négy rektorhelyettese arról is vall, miként javíthatja tovább pozícióit a legfrissebb Quacquarelli Symonds raglista szerint Magyarország legjobb egyeteme, a szegedi universitas.

4 – 15. oldal

DIGITALIZÁCIÓ ÉS NEMZETKÖZI LÁTHATÓSÁG

23. oldal

TUDOMÁNYOS PARK ÉPÜL AZ ELI KÖRÜL

28 – 30. oldal

Ösztöndíjzön a tanulásért

24 – 25. oldal



KLEBELSBERG ÚTJA A SZEGEDI NAGYTÁJTÓL A DÓMIG

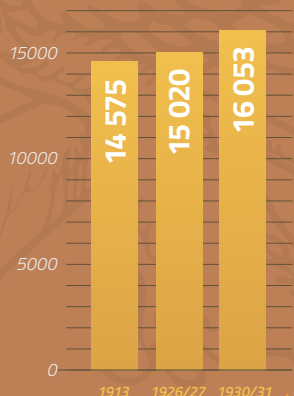
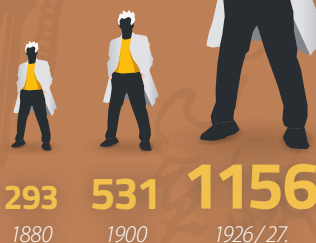
„Küldetéses ember”, „gondolkodó miniszter” – így nevezik Klebelsberg Kunót a munkásságát vizsgáló kutatók, amikor a „kultúrfőlénnyről” vagy a „neonacionalizmusról” általa mondottakat elemzik, emellett „alkotó miniszternek” minősítik, mikor az iskolareformjait, az egyetem- és tudománypolitikai alapvetéseit, az iskolán kívüli népművelésért, a közegészségügyért vagy a kapcsolatartás nyilvánosságért, az ismeretterjesztésért tett erőfeszítéseit összegzik.

SZEGEDHEZ IS SZÁMTALAN SZÁLLAL KAPCSOLÓDIK

A történész Miklós Péter (SZTE JGYPK) Klebelsberg Kuno jelentősége a magyar és a szegedi kultúrtörténetben című tanulmányában kiemeli, hogy „...a magyar tudománypolitikai élet és felsőoktatási rendszer nagy változásában szerzett elévülhetetlen érdemeket Klebelsberg Kuno, amikor a határokon kívülre került egyetemek elűzése bekövetkezett, Szeged egyetemi várossá lett. Ez a mai napig meghatározza Szeged fizikai és szimbolikus arculatát, befolyásolja szellemi és emberi közegét.”



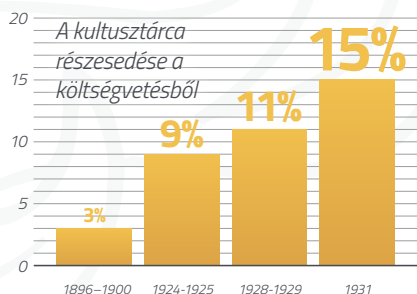
Az államilag támogatott kutatói állások száma



Az egyetemi hallgatók száma

1957 FIATAL TANULHATÓT ÖSZTÖNDÍJJAL KÜLFÖLDÖN

TÍZ ÉV KULTUSZMINISZTERSÉG HATÁSA AZ OKTATÁSRA SZÁMOKBAN:



Népiskola-építési program az Alföldön

3 év alatt



ÉVEK ÉS BESZÉDEK

1875. november 13.: A szegedi nagytáj részét képező Magyarpécskán születik Klebelsberg Jakab osztrák huszárcapitány és a dunántúli köznevelési sarj, Farkas Aranka gyermekeként.

1917: Klebelsberg Kuno mint „Erdély fővárosának” képviselője új egyetemi tanszékek, hallgatói internátusok létrehozását sürgeti a kolozsvári egyetemen.

1922. június 16.: Vallás- és közoktatásügyi miniszter a Trianon után megcsonkult Magyarországon.

1922. november: Első helyszíni szemlét tartja Szegeden.

1926. március 22–24.: Korb Flóris építész kíséretében kijelöli a klinikák helyét.

1926. október 5.: A szegedi egyetem díszdoktorává avatásakor a professzori karhoz szólva mondja: „Az állam és a város csak épületeket, klinikákat, laboratóriumokat emelhet. Tudományos szellemet azonban ezekbe a külső keretekbe mi nem lehelhetünk bele. Ezt a tanári kar adja meg.”

1928. március 27.: „A szegedi egyetem legyen az Alföld egyeteme” – jelenti ki egy városi gyűlésen.

1928. szeptember: Szent-Györgyi Albert kíséretében Szegeden jár, megtárgyalják a Rockefeller Alapítvány által támogatott fejlesztési terveket.

1928. október 1.: Javaslatára Szent-Györgyi Albertet kinevezik a szegedi egyetem orvosi kémiai tanszékének vezetésére.

1930. október 24–26.: Ünnepegsorozat – A Fogadalmi templom fölszentelése. A Dóm téri épület együttes 12 egyetemi egységnek biztosít helyet.

1930. október 25.: Átadja az 5000. „népiskolai egységet”, a szeged-rókusai 12 tantermes népiskolát. Szeged díszpolgárává avatják.

1931. május 15.: A Nemzeti Emlécsarnokban leleplezik emléktábláját, melynek a Klebelsberg családi címer feletti szövege: „Te saxa loquuntur”, azaz: „Rólad beszélnek a kövek”.

1931. június 30.: Másodszor választják Szeged országgyűlési képviselőjének.

1931. augusztus 24.: A Bethlen-kormány lemondását követően búcsúzik minisztériumi munkatársaitól.

1932. június 19.: Az Alföld Bizottság vándorgyűlése Szegeden; szeptember elején Szegeden tartózkodik.

1932. október 11.: Paratífusz-fertőzést kap, szívrohamban meghal Budapesten.

1932. október 15.: Temetése a szegedi Fogadalmi templom kriptájában.

1935. április 11.: Fölvatják síremlékét egészalakos szobrával – Ohmann Béla alkotása – a szegedi dóm altemplomában, választott nyughelyén. Sírja fölött a felirat: „Gróf Klebelsberg Kunó 1875-1932, Gondolattal, szóval, írással, alkotásokkal szolgálta hazáját és Szeged városát, virulásuk felett virraszt a feltámadásig.”

Az iskolán kívüli népművelést
fejlesztésre felállított

500
ÓVODÁT



1555
NÉPKÖNYVTÁRAT

1500
ISKOLAKÖNYVTÁRAT



Klebelsberg Kuno munkásságával foglalkozik az SZTE kutatói közül – többek között – (balról jobbra) a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar munkatársai közül: dr. Miklós Péter, prof. dr. Pukánszky Béla, dr. Fizek Natasa, T. Molnár Gizella dr.; valamint az Egyetemi Levéltár vezetője: Vajda Tamás.

KLEBELSBERG EMLÉKEZETE

Szent-Györgyi Albert Gazdám emlékezete című visszaemlékezésében leírta: Klebelsberg halála után szembesülnie kellett azzal, hogy elmúlt „az a lángoló lelkesedés, az a mélyesges érdeklődés, önzetlenség, megértés és jóindulat”, ami a kulturális minisztert és munkásságát jellemezte. Több elismerést – például az SZTE Klebelsberg Kuno-díját – alapítottak emlékére, nevét viseli – többek között – a szegedi egyetem könyvtára. Az SZTE kancellárja, dr. Fendler Judit a kormányzati és uniós támogatással megvalósuló egyetemi fejlesztéseket 2017. október 12-én Klebelsberg II. terveként mutatta be.

SZTE UNIVERSITY OF SZEGED

TARTALOM

04

EURÓPÁBÓL EURÓPÁBA A LEGJOBB HAZAI UNIVERSITAS

A hazai felsőoktatás zászlóshajója, a Szegedi Tudományegyetem „kapitányi hídján” álló vezetőket sorra bemutatja a Szegedi Egyetem Magazin. Most az SZTE négy rektorhelyettese arról is vall, miként javíthatja tovább pozícióit a legfrissebb Quacquarelli Symonds ranglista szerint Magyarország legjobb egyeteme, a szegedi universitas.

06

MEGHÍVÁS EURÓPAI
UNIÓS EGYETEMI
SZÖVETSÉGEKBE

08

ALAPKUTATÁS
ÉS INNOVÁCIÓ

10

A SAJÁT HISTÓRIÁJÁRA
EMLÉKSZIK ÉS
EMLÉKEZTET

12

MINŐSÉGI OKTATÁS
ÉS MENTORÁLÓ
KÖRNYEZET

14

A VEZETŐ
GYÓGYINTÉZETEK
KÖZÖTT

Ügyeletből az X-Faktorba

Munkaidejükben egyetemistákat oktatnak, gyógyítanak, innovatív találmányok megálmodói vagy éppen a világűr rejtelmét kutatják. Mire cserélik a fehér köpenyt munka után?

16

Mester és tanítvány

Szeged és az egyetem 1980-as évekbeli hangulatát is fölidézi a Vera, Grecsó Krisztián legújabb regénye. – mondja Ilia Mihály irodalomtörténész (balról)

20



ALKOTÓK BÖLCSŐHELYE LESZ A MŰVÉSZETI KAR

26

A muzsikához kötődő felsőfokú képzési mellett új, képzőművészeti szakokat indít a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karából lett SZTE Bartók Béla Művészeti Kar.

TUDOMÁNY ÉS KIKAPCSOLÓDÁS

A tudományos kutatások mellett az ismeretterjesztés, a kikapcsolódási lehetőségek biztosítása és a gyakorlati tapasztalatok átadása is kiemelt célja a Szegedi Tudományegyetem Fűvészkertjének.

27



IMPRESSZUM: Készítette: SZTE Nemzetközi és Közkapcsolati Igazgatóság, Idegennyelvi és Kommunikációs Intézet. • Szerkesztő: Újszászi Ilona • Design: Meisner Miklós • Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 13. • Felelős kiadó: prof. dr. Rovó László rektor (SZTE). • Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 13., • E-mail: press@rekt.szte.hu • Honlap: www.u-szeged.hu • Az anyaggyűjtés 2019 októberében zárult le. • ISSN azonosító: 0230-791X. • Nyomda: Innovariant Nyomda Kft. (Algyő)



A Szegedi Tudományegyetem
vezetői:

prof. dr. Kónya Zoltán
tudományos és innovációs rektorhelyettes

prof. dr. Gellén Klára
oktatási rektorhelyettes

prof. dr. Rovó László
rektor

Európából Európába a legjobb hazai universitas



prof. dr. Széll Márta
stratégiai rektorhelyettes

prof. dr. Zakar Péter
nemzetközi és közkapcsolati rektorhelyettes

A hazai felsőoktatás zászlóshajója, a Szegedi Tudományegyetem „kapitányi hídján” álló vezetőket sorra bemutatja a Szegedi Egyetem Magazin. Most az SZTE négy rektorhelyettese arról is vall, miként javíthatja tovább pozícióit a legfrissebb Quacquarelli Symonds raglista szerint Magyarország legjobb egyeteme, a szegedi universitas.

A SZEM 2019. évi száma Mérföldkövek című rovatában a Szegedi Tudományegyetem stratégiai, valamint az oktatási, továbbá a tudományos és innovációs, illetve a nemzetközi és közkapcsolati rektorhelyettesét kérdeztük. Arra voltunk kíváncsiak, hogy az általuk felügyelt területre pillantva mit gondolnak elődeikről és a példaképekről, illetve milyen célokra, feladatokra és eredményekre fókuszál-

nak. Arra is választ vártunk, hogy az SZTE rektora és kancellárja munkáját közvetlenül segítő négy vezető megbízatása miként illeszkedik az eddig bejárt és a tervbe vett intézményi, valamint egyéni karrierúthoz. Összeállításunkban felvillantjuk, hogy az SZTE és klinikái milyen új fejlesztésekkel és kutatási projektekkel reagálnak az orvostudomány és a betegellátás kihívásaira.

VILÁGRANGLISTA
ÉLÉN AZ EGYETEM

2018/2019

SZTE UNIVERSITY
OF SZEGED

TOP
10

A világ összes
egyetemének
legfelső
10%-a

intézmény

26 000

A brit QS (a világ egyik legelismertebb, felsőoktatási tevékenységeket minősítő cége) 82 ország 1620 egyeteme közül 1000 felsőoktatási intézményt 6 szempont alapján rangsorolt: az SZTE ismét előrébb lépett, az 501-510. helyen értékelték, tehát a QS 2020. évi listáján található 7 magyarországi egyetem között a legjobb eredményt érte el.

Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings (WUR), világranglista (26.000 egyetem)



MEGHÍVÁS EURÓPAI UNIÓS EGYETEMI SZÖVETSÉGEKBE

– Nagyon jónak tartom azokat a tendenciákat, amelyekkel az SZTE Kutatás-fejlesztési és Innovációs Igazgatósága dolgozik: rendkívül tudatosan készül arra, hogy a 2021-ben induló, 2027-ig tartó Horizon Europe felhívásokra prompt és hatékony válaszokat tudjon adni – fogalmazott prof. dr. Széll Márta. Az SZTE stratégiai rektorhelyettese példaként említette a nagyléptékű Hungarian Centre of Excellence for Molecular Medicine (HCEMM) projektet, amelynek révén a Semmelweis Egyetem, a Szegedi Biológiai Kutatóközpont és a Szegedi Tudományegyetem konzorciális összefogásában egy új molekuláris medicina kutatóintézet alakul meg Szegeden. Szerinte ez is vonzerő lehet majd a pályázati támogatások idevonzásában.

– Nyert a „European Universities” Erasmus+ pályázatot. A francia Paris-Saclay Egyetem, a svéd Lund University, a portugál Universidade do Porto és a német Ludwig-Maximilians-Universität, München konzorciális együttműködésében közös oktatásfejlesztést, a hallgatói mobilitás fókuszált-koncentrált elősegítését szeretnénk megvalósítani – folytat-

ta a példák sorát a rektorhelyettes. Meggyőződése szerint az európai uniós egyetemi szövetségek nagy előnyt fognak élvezni a következő pályázati kiírásoknál. – Pályázatunkban az együttműködés vezérgondolata a globális egészség, amely a BSc-, MSc- és PhD-hallgatók mellett érinti az oktatókat és az adminisztratív munkatársakat is. Fontosnak tekintjük, hogy az egészség-értéklánchoz kapcsolódóan minél több tudományterület be tudjon kapcsolódni ebbe a munkába. Az SZTE karai szerint – például – az egészséges környezet, élelmiszerbiztonság témakörébe a TTIK, az MGK és az MK; a gyógyszerfejlesztés és gyógyítás területén az ÁOK, a GYTK, a FOK, a megelőzésen keresztül az ETSZK; egészségünk jogi és gazdasági vonatkozásain keresztül az ÁJTK és a GTK; az innovatív pedagógia módszerek kidolgozásában a JGYPK és a BTK tud csatlakozni a programba, a művészetek egészségmegőrzésben betöltött szerepe révén pedig a BBMK. Mivel a pályázat összeállítására az én felelősségem volt egyetemi szinten, mindenképpen feladatomban tekintem, hogy a megvalósítást is figyelemmel kísérem.

Az egyetem stratégiai céljainak a kialakítását illetően elsősorban az európai uniós projektek irányvonalának a megrajzolásában szeretnék hosszútávon Rovó László rektor úr segítségével lenni.

*prof. dr. Széll Márta
stratégiai rektorhelyettes*

– Szeretném, hogy az SZTE ÁOK Orvosi Genetikai Intézetben végzett oktatási, diagnosztikai és kutatási tevékenység is minél szélesebb nemzetközi beágyazottságú legyen – szölt közvetlen munkaterületéről. – Az oktatásban továbbra is feladatomnak tartom a francia-román-holland-olasz együttműködésben megvalósított és sikeres „Joint Program for European Medical Studies”, azaz JPEMS elnevezésű orvostudományi program kiterjesztését és átalakítását. Fontosnak tartom az intézetünk és az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ molekuláris genetikai diagnosztikát folytató egységei szempontjából azt a nagy értékű projektet, amelyet az intézetünk koordinál, a szakmai vezetője pedig jómagam vagyok. Hazánkban elsőként Szegeden hoztuk létre a magyar populáció specifikus referencia genetikai-genomikai adatbázisát, ami az ország összes molekuláris genetikai, újgenerációs szekvenálási eljárással diagnosztikát végző munkatársa számára nyitott és elérhető. Remélhetőleg a későbbiekben csatlakozni tudunk az Európa-szerte már működő, hasonló adatbázisokhoz.

– Azok a tendenciák, amelyek az elmúlt években elindultak – például az Interdiszciplináris Kiválósági Központ megalapítása –, egyértelműen kijelölték azokat a tématerületeket, amelyek komoly kormányzati támogatást is élveznek, és a nemzetközi trendeket követik – villantotta föl a jövőt prof. dr. Széll Márta. A stratégiai rektorhelyettes szerint a Szegedi Tudományegyetem fejlődésének irányát – jól szervezett háttérapparátussal – a nemzetközi trendek szoros követésével kell megszabni.

Névjegy

Prof. dr. Széll Márta 1999-ben csatlakozott az MTA-SZTE Dermatológiai Kutatócsoporthoz. 2012-ben kezdett dolgozni az SZTE ÁOK Orvosi Genetikai Intézetben, amelynek ma tanszékvezető egyetemi tanára. Kutatási területei: a szövetspecifikus kifejeződés szabályozó elemeinek, a jelátviteli útvonalaknak, a hámsajt receptoroknak a vizsgálata; továbbá: a multifaktoriális bőrbetegségek genomikai és molekuláris biológiai témaköre; a nem kódoló RNS-ek, a humán kóroki mutációk és polimorfizmusok azonosítása, illetve ez utóbbiak funkcionális vizsgálata genodermatózisokban és neurodegeneratív körképekben.

Skill laborral is a gyakorlatorientált képzésért

– Közép-Kelet Európában meghaladja a százat azon egyetemek száma, amelyek ugyanazzal a portfólióval rendelkeznek, mint az SZTE, és elindították az orvos- és egészség tudományi képzéseiket angol, német, illetve francia nyelven – emlegetett a stratégiai rektorhelyettes. Szerinte a Szegedi Tudományegyetemnek meg kell tartania az oktatás magas színvonalát, miközben erősíteni szükséges az orvosi és egészségügyi képzési gyakorlatorientáltságot. Az ebbe az irányba tett lépésnek minősítette a skill laborok – vagyis orvosi készségfejlesztő központok – működtetését a Dóm téren és a Pulcz utcában. Mindez a piaci versenyképesség növelését eredményezi.

A GLOBÁLIS EGÉSZSÉGÉRT FELELŐS FAKTOROK

az egészségügyi ellátórendszer

11%



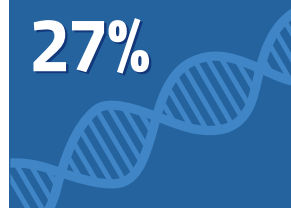
a társadalmi, gazdasági és környezeti hatások

19%



az emberek biológiai tulajdonságai, genetikai állománya

27%



az életmód

43%



ALAPKUTATÁS ÉS INNOVÁCIÓ

– Az SZTE tudományos és innovációs rektorhelyettesi posztjára való fölkérésemkor eszembe jutott, hogy Kiricsi Imre kutatótársaként belelőttem 2006 táján a kutatásfejlesztési és stratégiai rektorhelyettesi munkájába is – fogalmazott prof. dr. Kónya Zoltán. – De nem ezért vállaltam el az SZTE tudományos és innovációs rektorhelyettesi feladatot, hanem azért, mert a 2018-ban induló új rektori vezetés tagjaival együtt előre szeretnénk vinni a szegedi egyetemet.

– Az egyetemen az alapkutatáson kívül olyan tudást kell létrehozni, ami az emberek mindennapjaiban is hasznosul. Meg kell határozni, és kontúrosabbá kell tennünk az SZTE kutatási arculatát, új tartalommal kell feltölteni a meglévő formát. E munkának lendületet adott az SZTE számos EFOP és GINOP pályázata ugyanúgy, mint az Innovációs és Technológiai Minisztérium új pályázati konstrukciója, amely a kiválóság alapján támogatja a felsőoktatási intézményeket a nagy volumenű pályázatok közötti időszakban is – hangsúlyozta.

– Feladatom, hogy az egyes kutatók szintjéig lebontsuk: ki mit csinál a szegedi egyetemen. Az SZTE rektorával együtt abban hiszek, hogy a jó teljesítményt honorálni kell. Nem csak pénzzel és fizetés-emeléssel, hanem minden egyéb módon. Például azzal is, hogy láthatóvá tesszük a jól teljesítő munkáját és annak eredményeit, mondjuk, a megújított egyetemi honlapon, vagy nemzetköziesítjük az egyetemi kiadványok nagyobb körét, illetve kisebb-nagyobb szerkezeti átalakításokkal képzéseinket hatékonyabbá formáljuk, igazodunk a nemzetközi trendekhez – sorolta prof. dr. Kónya Zoltán. – Tehát kész a tervünk arra, hogy folyamatosan növeljük az itteni oktató- és kutatómunka, a gyógyító tevékenység, valamint a munkafeltételek minőségét, hogy teljesítsük a negyedik missziókat. Ezáltal a ranglistákon is előrébb juthatunk.

– Az ELI-ALPS lézeres kutatóközpont ugyanúgy meghatározza az SZTE kutatási arculatát, mint például a klinikai kutatások, az ERC pályázatok révén

végzett, nemzetközi színvonalú eredményeket produkáló munkák, vagy a hazai forrásból támogatott OTKA-témák. Az SZTE nemzetközi kutatási térben is látható jellegzetes vonásait hivatott megmutatni az IKK, amelynek jelenleg része a Gyógyszertudományi, a Transzlációs Medicina, a Smart Rendszerek, a Fotonika-lézer, illetve az Anyagtudományi Kutatóintézet – sorolta. – Ám az IKK dinamikus rendszer, jelenlegi kutatóintézeti vállalásainak a megvalósításában most is érintettek a társadalomtudományok. Például, az anyagtudományi kutatásokhoz kötődik az SZTE Gazdaságtudományi Kar coaching tevékenységével. Rektorhelyettesként kiemelt feladatom, hogy – a műszaki, élet- és természettudományi területek erősítése mellett – a humán tudományokat is becsatlakoztassuk az SZTE kiválósági programjába. Ezekben a területeken is számos kiemelkedő kutatócsoportunk dolgozik, a rendszerben pedig újabb pénzforráshoz jutnak az SZTE és az MTA közös kutatócsoportjai.

– A szegedi egyetem vezetése sokat kíván tenni azért, hogy az épületek is XXI. századi színvonalúak legyenek – hangsúlyozta prof. dr. Kónya Zoltán. – Hiszem, hogy a következő négy-öt év nagy változást fog hozni az SZTE összképében ilyen területen is.

1126

MINŐSÍTETT
OKTATÓ

745

PHD HALLGATÓ

30

MILLIÁRD FT
K+F RÁFORDÍTÁS

≈ 1000 db
TESLA
MODEL S



25

KUTATÓCSOPORT

115

DOKTORI
PROGRAM



IKK

INTERDISZCIPLINÁRIS
KIVÁLÓSÁGI KÖZPONT

Az SZTE Szenátusa még az előző rektori vezetés időszakában létrehozta az IKK-t, az Interdiszciplináris Kiválósági Központot, amely fölött az SZTE tudományos és innovációs, valamint stratégiai rektorhelyettese együtt gyakorol szakmai felügyeletet. Az új IKK virtuálisan létezik, de kész a terv arra, hogy egy valós épületben működő kiválósági centrumunk legyen, ahol új egyetemi műszerközpontokat is ki lehet majd alakítani.

Az IKK-n belül legalább 20-25 megerősített kutatócsoporttal nemzetközi szinten is láthatóbbá tesszük a Szegedi Tudományegyetemet!

*prof. dr. Kónya Zoltán
tudományos és innovációs
rektorhelyettes*

Névjegy

Prof. dr. Kónya Zoltán (SZTE TTIK) nemzetközileg elismert kutató a nanoszerkezetű anyagok kémiaja területén; az elmúlt években jellemzően egyszemélyes nanoszerkezetek (szén és titánát nanocsövek) szintézisével, jellemzésével és felhasználásával foglalkozott. Kutatásainak célja, hogy munkatársaival olyan új anyagokat állítsanak elő és minősítsenek, melyekkel a nanotechnológia és a környezettechnika területén érhető el áttörés a magas szellemi hozzáadott értéket tartalmazó termékek előállításában. Több mint 300 nemzetközi publikáció társszerzője (IF >1000), független hivatkozásainak száma ~6500, Hirsch-indexe 45; 13 szabadalomban társhelfaltaló. Rendszeresen oktat minden felsőoktatási képzési szinten.



Kulcskérdés, hogyan tudjuk kiszolgálni a hallgatókat lakhatási, karrierépítési, sportolási vagy kulturális szempontból

prof. dr. Zakar Péter
nemzetközi és közkapcsolati
rektorhelyettes

Névjegy

Prof. dr. Zakar Péter az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Karon kutató és oktató történész a XIX. század magyar történelmével és egyház-történettel, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc históriájával foglalkozik. Korábban oktatott az SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Karán, dékáni feladatokat látott el a Gál Ferenc Főiskola társadalomtudományi karán. 2006 és 2014 között a Csongrád Megyei Önkormányzat alelnökéként gyűjtött szakmai és közéleti tapasztalatokat.



539
ERASMUS+
PARTNEREGYETEM

12
CEEPUS
HÁLÓZAT

18%
KÜLFÖLDI
HALLGATÓK
ARÁNYA

SAJÁT HISTÓRIÁJÁRA EMLÉKSZIK ÉS EMLÉKEZTET



GAJZER Erzsébet

BOBKÓ Anna

– Mind nemzetközi, mind közkapcsolati vonalon biztos alapokat építettek ki az előttem dolgozó rektorhelyettesek. Ezt támasztja alá az az örvendetes tény, miszerint az előző években tapasztalható hallgatói létszámcsökkenés tavaly megállt. Eredményeinkkel felülmúltuk az országos átlagot, és nemzetközi viszonylatban is van mire büszkének lennünk: európai szinten is vezető szerepet töltünk be a mobilitási programokban, és példaértékű az a több mint ötszáz nemzetközi partnerkapcsolat, amit világszerte alakított ki az SZTE – jelentette ki prof. dr. Zakar Péter.

– Állandó cél az intézmény nemzetköziesítése, az idegen nyelvű oktatás fejlesztése, és folyamatos kihívást jelent a hallgatói létszám növelése is. A mai, virtuális világban igazodnunk kell a középiskolás generáció elvárásaihoz: folyamatosan fejlesztjük toborzási aktivitásunkat, applikációkkal, chatbox segítségével és hallgatói forródróttal is tájékoztatjuk a továbbtanulás előtt állókat a Szegedi Tudományegyetem képzéseiről, az itteni lehetőségekről. A külföldi hallgatók körében egyre elterjedtebb az online jelentkezési felületünk, az ügyintézés a szintén online bankkártyás fizetés is jelentősen könnyíti, de ezen a területen is szükséges a további fejlesztés. A diákok Szegedre vonzásáért

indítottuk el 2018-ban a START ösztöndíjprogramot – sorolta az SZTE nemzetközi és közkapcsolati rektorhelyettese.

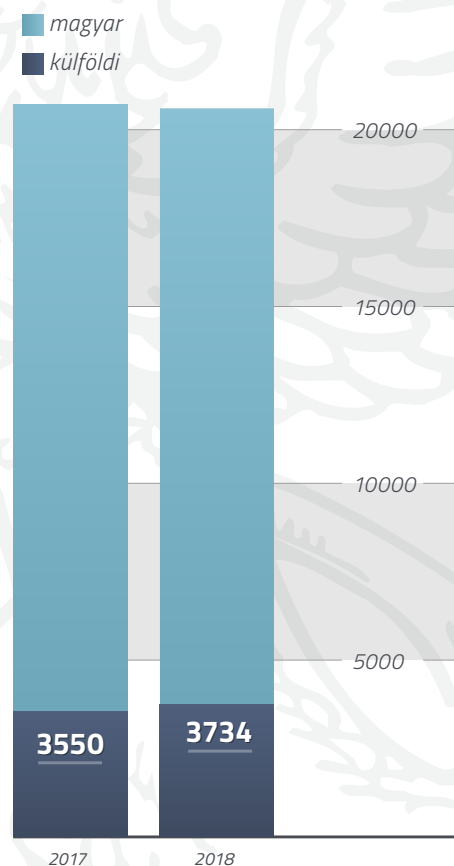
– Reményeink szerint az egyetemi beilleszkedést segítő mentori és pénzbeli támogatás hosszú távon a hallgatók helyben tartását is szolgálja, hiszen a végzett diákok régióban és hazánkban tartása is kihívást jelent. Szintén kulcskérdés, hogyan tudjuk kiszolgálni a magyar és külföldi hallgatókat lakhatási, karrierépítési, sportolási vagy kulturális szempontból.

– Történésként rektorhelyettesi megbízatásom alatt is a helyi, nemzeti és európai identitás megőrzését, a határon túli magyarsághoz való kötődés erősítését tartom szem előtt – jellemezte terveit prof. dr. Zakar Péter. – A hallgatókkal meg kell ismertetni az intézményt, annak gyökereit és határon túli kötődéseit, azokat a jelentős személyiségeket, akik az egyetem életét alakították. 2021-ben például kettős jubileumot ünneplünk: Báthory István 1581-ben alapította meg a szegedi egyetem elődjének számító jezsuita kollégiumot, a Kolozsvárról elűzött Ferenc József Tudományegyetem pedig 1921-ben költözött Szegedre. Az emlékévig több kiállítással, kiadvánnyal és egyetemtörténeti programmal emlékezünk és emlékeztetünk az SZTE történelmére, valamint elődeinkre.

MODERN ATLÉTIKAI CENTRUM

Az SZTE Hattyas sori sportközpontjában 1,6 milliárd forint kormányzati támogatásból alakítanak ki modern atlétikai centrumot, amelynek része egy 400 méteres 8 sávos rekortán borítású atlétika pálya és egy 80x10 méteres fedett futófolyosó. Emellett füves labdarúgó-pálya és a technikai számokat kiszolgáló területek, így például súlylökő, gerelyhajító, diszkoszvető, kalapácsvető, magasugró, távolugró és gyakorló pályák is helyet kapnak az új centrumban. Az SZTE az Egészségfejlesztő Egyetem projekt részeként további sportfejlesztéseket tervez. (ehhez számadat: 60 féle sportág, 130+ testneveléskurzus)

AZ AKTÍV HALLGATÓK SZÁMÁNAK VÁLTOZÁSA (2017 – 2018)



21 000
EGYETEMI HALLGATÓ

400+ KÜLFÖLDRE UTAZÓ
HALLGATÓ TANÉVENTE

MINŐSÉGI OKTATÁS ÉS MENTORÁLÓ KÖRNYEZET

ÚJSZÁSZI Ilona
BOBKÓ Anna

– Valóban, egyedi és speciális jogterület az oktatási jog. A tanulmányi és oktatási ügyek, a képzésfejlesztés sajátos jogi látásmódot igényel. Korábban az SZTE ÁJTK oktatási dékánhelyetteseként is alkalmam volt e területtel foglalkozni, de most egyetemi szinten sokkal szélesebb spektrumból van lehetőségem rálátni e területre – osztotta meg velünk tapasztalatát prof. dr. Gellén Klára. Az SZTE oktatási rektorhelyettese úgy véli: e feladatkör ellátásával együtt a jog egy szegmensét mélységeiben és részleteiben ismerheti meg.

– Fontosak lehetnek a példaképek is, de számomra az emberi alapértékek a meghatározóak, amelyeket az egyes élethelyzetekben törekednünk kell következetesen képviselni. Örülök, hogy e beosztásomban is olyan inspiráló kollégákkal dolgozhatom együtt, akiket a kivételes szakmai alázat és elkötelezettség jellemez. Egy ilyen környezetben produktív együttműködésre van lehetőség.

– A legfontosabb, hogy olyan tartalmú képzéseket nyújtson az SZTE, amelyek lépést tartanak a nemzetközi trendekkel, sőt, ha lehet, megelőzik a világot. E követelményrendszerbe beletartozik képzéseink gyakorlatorientáltsága is, ami folyamatos feladatot, innovációt jelent az egyes képzési területeken. Az oktatás permanens tartalmi, módszertani modernizálásában kiemelt a technológia, a digitalizáció szerepe. A hallgatók tanulmányi előmenetelének támogatása, a tudás hatékony átadása mindannyiunk közös érdeke.

Mindemellett követhető és átlátható tanulmányi ügyrendet és szabályzatokat kell kialakíta-

nunk, amelyek alkalmazhatóak és követhetőek mind a magyar, mind pedig a külföldi hallgatók esetében. Ez ugyanúgy állandó feladata az oktatási rektorhelyettesnek, mint – az egyetemi karokkal együttműködve – a képzés- és curriculum-fejlesztés támogatása – sorolta. – A céljainkhoz rendelt oktatási projektek koordinálása, a hallgatói jóléttel, a minőségi egyetemi léttel összefüggő – például a kollégiumi elhelyezési – ügyek, a családbarát környezet szempontjainak érvényesítése is a feladataink közé tartozik.

– Az SZTE nem csupán a felvételi pontszámokra koncentrál, hanem az egyetemünkre bekerült hallgatók itt tartására is nagy figyelmet fordít. A felvételi számok növeléséhez hasonló nyomatókkal kell figyelniük a lemorzsolódás arányának csökkentésére. Feladatunk az, hogy amikor belép a hallgató az SZTE intézményébe, azonnal érezze a mentorálást. E célt szolgálják – többek között – a gólyák beiskolázási hetének tájékoztató előadásai, valamint a későbbiekben nyújtott, célzott tájékoztató programok. A szükséges információk átadásán túl a hallgató a tanulmányi ügyeinek intézését, az életvezetési problémái megoldását támogató közegben, az SZTE nyújtotta szolgáltatásokat igénybe véve végezheti. Fontos, hogy az oktatók is átérzik, a középiskolából a felsőoktatásba való átvezetés része például a vizsgákra való felkészítés. A célunk, hogy a Szegedi Tudományegyetemre felvett hallgatók diplomával a kezükben búcsúzzanak az intézményünktől, ennek érdekében pedig komplex szolgáltatásrendszerrel kísérjük végig őket.

INFRASTRUKTÚRA

344

EGYETEMI
ÉPÜLET

962

OKTATÁSI
HELYISÉG

3900

KOLLÉGIUMI
FÉRŐHELY

Arra törekszünk a szegedi egyetemen, hogy olyan oktatási, módszertani környezetet teremtsünk, amely inspirálóan hat hallgatóra és oktatóra egyaránt.

prof. dr. Gellén Klára
oktatási rektorhelyettes



Tanulás egy életen át

– Több apróbb lépés, például a munkarend meghatározása is fontos lehet abból a szempontból, hogy a középiskolából frissen kikerülő diákok mellett a hozzájuk képest második és harmadik generációnak számító középkorúak, de akár a szépkorúak számára is biztosíthassuk a felsőfokú rész-, illetve teljes képzést, vagy éppen a második-harmadik diplomát – hangsúlyozta az SZTE oktatási rektorhelyettese. – Az ilyen alternatív, adott esetben open-online kurzusok kimunkálásán már dolgozunk. Szintén kiemelt célunk a középiskolások és a már leérettségizett felvételizők számára is szervezett felkészítést nyújtani a felvételi bemeneti követelmények, így a nyelvvizsga és az emelt szintű érettségi teljesítéséhez.

ALUMNI MENTORPROGRAM


363
MENTORÁLT
HALLGATÓ

171
MENTOR

Névjegy

Prof. dr. Gellén Klára kutatásait az infokommunikáció-, média- és reklámjog, a szerződések – különösen az elektronikus szerződések – joga, valamint a fogyasztóvédelem és a befektető védelem területén végzi. Külföldön – például a lódzi, a római La Sapienza, valamint az eszei egyetemen – szintén kutatót és előadásokat tartott. Több könyvet, könyvfejezetet és egyetemi jegyzetet is írt. Több rangos tudományos szakfolyóirat szerkesztőbizottságának tagja. 2014-től a Wolters Kluwer Kiadó jogi nagykommentárjának szerzője.

VILÁGSZÍNVONALÚ ORVOSI TECHNIKA ÉS KUTATÁS

 LÉVAY Gizella
 BOBKÓ Anna

Az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ klinikáin folyó magas szintű betegellátás színvonalát tovább emeli, a 21. századi elvárásoknak megfelelő, innovatív, forradalmian újszerű orvosszakmai lehetőséget biztosít a Szegedi Tudományegyetem több beruházása, fejlesztése és kutatási projektje.

– A szegedi egyetem több klinikáján tervezett fejlesztések illeszkednek az Innovációs és Technológiai Minisztérium egészségipari fejlesztési terveibe, és a legmodernebb technológiák egyetemeken történő bevezetésének koncepciójához. Mindezt már a közeljövőben láthatjuk a nemzetközi szintű képpalkotó diagnosztikában. Izgatottan várjuk a sebészeti robotok megjelenését, és a további folyamatban lévő egészségügyi fejlesztéseket – fogalmazott prof. dr. Rovó László, az SZTE rektora, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika igazgatója az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Idegsebészeti Klinikán 2019. október 5-én átadott világszínvonalú, robotkarral működő hibridműtő sajtóeseményén. A műtőkomplexumot egy dedikált gerinc- és egy fej-nyaksebészeti hibrid műtő alkotja – az SZTE 2,5 milliárd forintos fejlesztésének köszönhetően.

– Világszínvonalú tudományos műhelyt kívánunk létrehozni a szegedi klinikán – hangsúlyozta prof. dr. Barzó Pál. Az SZTE Idegsebészeti Klinika igazgatója elmondta: cél, hogy a betegeteket a legmodernebb diagnosztikai készülékekkel tudják átvizsgálni, és a kórképeknek megfelelően optimális kezelésben tudják részesíteni. Az új műtőben bonyolult, csak több lépcsőben vagy csak igen nagy kockázattal ellátható megbetegedéseket gyógyíthatnak meg. Ilyennek számítanak a kiterjedt és a fő verő-

ereket beszűkítő és károsító bázistumorok, a nagy kiterjedésű vagy az életet közvetlenül veszélyeztető értágulatok, érgomolyagok vagy az igen vérzékeny daganatok.

Magyarország első robotkarral működő, Siemens Healthineers ARTIS pheno berendezése került abba a világszínvonalú, idegsebészeti beavatkozások elvégzését kiszolgáló hibridműtőkomplexumba, melynek átadásán a professzor hangsúlyozta: „A világon nincsen olyan idegsebészeti beavatkozás, amit mi a világ legmagasabb színvonalán ne tudnánk elvégezni.”

Az orvostudomány másik forradalmian új innovációs projektje a Szegedi Tudományegyetemen a leggyakoribb daganatos megbetegedések vérben hagyott molekuláris ujjlenyomaton keresztüli onkológiai diagnosztikáját megvalósító Molekuláris Ujjlenyomat Vizsgáló Központ létrehozása. Az SZTE és a Molekuláris Ujjlenyomat Központ Nonprofit Kft. együttműködési megállapodása alapján az egyetemen működtetett centrum részeként biobankot alakítanak ki a felsőoktatási intézményben. A projekt tudományos célja, hogy a leggyakoribb rákos megbetegedések – így különösen, de nem kizárólagosan az emlő, a tüdő- és a prosztatarák – vérben hagyott molekuláris ujjlenyomatán keresztül fejleszthessék az onkológiai diagnosztikát.

JÁRÓBETEG-
FORGALOM

2,5
millió

80 000
FEKVŐBETEG

Az SZTE „Kiváló Klinikai Központ” elismerésben részesült

„A Szegei Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központja lett a négy orvosegyetem közül idén a legjobb a kórházi-klinikai működés elemeinek komplex vizsgálatakor. Gazdálkodása stabil, minőségirányítási rendszere kiemelkedő. Szakorvosainak és szakképzett ápolóinak száma és képzettsége, valamint szakmai szervezetsége is elismerést érdemel” – hangzott el a méltatás a Magyar Kórházsövetség és a Medicina Fórum szervezésében rendezett XI. Medicina Konferencián. A budapesti rendezvényen, 2019. október 8-án adták át a „Kiváló Klinikai Központ” elismerést a Szegei Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központnak.

1800
BETEGÁGY

12
millió
BEAVATKOZÁS

Veszteségek nélkül

Belső tartalékai mozgósítása eredményeként – 12 év után először – nullszaldós, így veszteségek nélkül kezdhetette a 2019. évet az SZTE SZAKK – jelentette be dr. Fendler Judit. Az SZTE kancellárja szerint jelentős megtakarítást eredményezett például, hogy a klinikai központ immár saját hatáskörben végzi a belső betegszállítást, vagy hogy a XXI. század körülményeinek megfelelő Vértórház a műtökhöz és a sürgősségi osztályhoz közel alakította ki. Ezzel párhuzamosan növeli saját bevételeit – többek között – a külföldi pácienseknek nyújtott térítéses betegellátás újraindításával. Az SZTE kancellárja szerint további intézkedések és források, működési és beruházási támogatások szükségesek ahhoz, hogy a szegei klinikai központ gazdálkodása kiegyensúlyozott legyen, hogy a betegellátás és az oktatás színvonala tovább javuljon.

Ügyeletből az X-Faktorba

  **BOBKÓ Anna**



Munkaidejükben egyetemistákat oktatnak, gyógyítanak, innovatív találmányok megálmodói vagy éppen a világűr rejtelseit kutatják. Mire cserélik a fehér köpenyt munka után? Hogyan töltik szabadidejüket a Szegedi Tudományegyetem oktatói, kutatói, orvosai? Rovatunkban ezt a témát járjuk körül. Ezúttal Takával, azaz dr. Takajuki As Kurokavával, az SZTE rezidensével, traumatológus orvosával beszélgettünk, aki a közelmúltban az RTL Klub tehetségkutató műsorában, az X-Faktorban csillogtathatta meg énektudását.

– *Mióta űzi a hobbját?*

– Gyerekkorom óta énekelek, a zene szeretetében nőttem fel. Otthon, Japánban, édesapámnak saját akusztikus zenekara volt, én a szobámban játszottam, ők a próbateremben zenéltek. Apám idegsebész, és ugyanolyan maximalista az orvoslásban, illetve a zenélésben is, mint én. Viszont nem engedte, hogy csak a zenével foglalkozzam, otthon az első a tanulás volt. Tokióban a legjobb jogi egyetemre jártam, sokat tanultam, levezetésként pedig karaokeztam. A karaoke nagyon elterjedt Japánban. Az egyetem alatt elkezdtem társastáncolni, sokszor felléptünk, ekkor szereztem gyakorlatot a színpadi szereplésben. A jogi egyetemet végül nem fejeztem be, mert egy magyar tanulmányi programnak köszönhetően Szegedre kerültem, az SZTE Általános

Orvostudományi Karára. Énekeltem néhány egyetemistáknak szervezett buliban, többek között az ICE-on, vagyis az International Cultural Eveningben. Sok pozitív visszajelzést kaptam, aztán egy ismerősöm benevezett az RTL Klub tehetségkutató műsorába, az X-Faktorba.

– *Mi a legemlékezetesebb élménye az énekléssel kapcsolatban?*

– Egyértelműen az X-Faktor. Egy teljesen új közegbe kerültem, sok új behatás ért. Szerettem a próbákat, az élő show-kat. Szerencsére nem vagyok izgulós típus, megcsinálom a feladatot, és kész. Így voltam ezzel a lehetőséggel is. Nehéz időszak volt olyan szempontból, hogy sokszor az ügyelet után utaztam Budapestre, de megértte! Sokat köszönhetek a műsornak, és most nem csak arra gondolok,





hogyan megismernek az utcán, vagy a kórházban a betegek. Készül az első kislemezem, és tervben van egy klip forgatása is Szegeden. Az új műsorra jelentkezőknek azt tanácsolom, használjanak ki minden lehetőséget, és ne izgulják túl a dolgot.

– Baleseti sebészként milyen kihívásokkal találkozik nap mint nap?

– A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ Traumatológiai Klinikáján dolgozom. Osztályos orvosként az egyik legfontosabb feladatom, hogy prioritizáljam az eseteket. Feszített a munkatempó,

130 beteg fekszik az osztályon. Emellett ügyeletet is vállalok. Legjobban a sportorvoslás érdekel, idővel erre szeretnék specializálódni.

– Van átfedés a munkája és a hobbjá között?

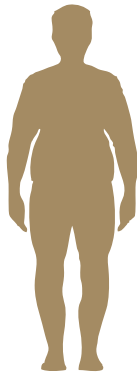
– Az X-faktor óta sokan megismernek a kórházban: betegek és kórházi dolgozók egyaránt. Vicces, amikor kötőcsere után arra kér a páciens, hogy csináljunk közös szelfit. Ahogyan említettem, tervezzük egy klip forgatását is, amiben – ha engedélyt kapok rá – feltűnne több egyetemi épület, esetleg a munkahelyem is.

KI A TÚLSÚLYOS VAGY ELHÍZOTT?



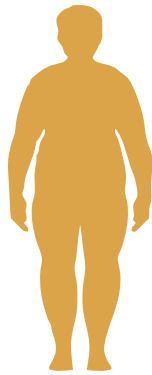
NORMÁL

18,5-24,9



TÚLSÚLYOS

25-29,9



ELHÍZOTT

< 30

TTI | testmögindex – BMI | Body Mass Index
testsúly (kg) / testmagasság² (m)

JAVULÓ EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG



2007 és 2016 között
61%-ra csökkent a fehér
kenyeret fogyasztók aránya

76% ▼ 61%

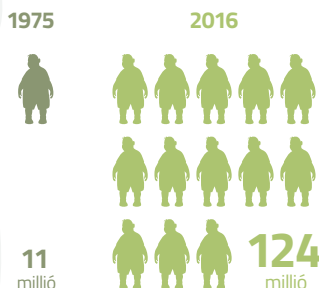
Forrás: GfK Hungária Piackutató Intézet

MINDEN ÖTÖDIK GYEREK TÚLSÚLYOS



A 7 éves gyerek: túlsúlyos/
elhízott, ha a TTI/BMI 19,5
kg/m² vagy ennél nagyobb.

AZ ELHÍZOTT GYERMEKEK SZÁMA A VILÁGBAN



MAGYARORSZÁGON 20 000* GYEREK TÚLSÚLYOS

Ez a nagyságrend megfelel egy kisváros
(például a magyarországi Dombóvár vagy a
franciaországi Fougères) népességszá-
mának

* Forrás: Országos Gyógyászati és Élelmiszer-egészségügyi Intézet, Magyar Diákport Szövetség (2018.)

A SZELÉNNEL ÉS OMEGA-3 ZSÍRSAVVAL DÚSÍTOTT ÉLELMISZEREK

Antal Éva

Az egészséges gyermekvállalást és az egészséges gyermekek megszületését célozza meg az az európai uniós támogatású projekt, amelynek szakmai vezetője dr. Nagy Nikolett, az SZTE Általános Orvostudományi Kar (ÁOK) Orvosi Genetikai Intézet adjunktusa.

– A szerzteágazó kutatás célja olyan, terhesség előtti, alatti és utáni szűrő- és diagnosztikus vizsgálatok kidolgozása, melyek a várandós nő és a magzat testi-lelki jólétét biztosítják, ezáltal hozzájárulnak az egészséges gyermekek születéséhez. Ennek egyik része az újszülöttkori bőrgyógyászati elváltozások szűrése. E terület eddig kevés figyelmet kapott. A kutatást dr. Csoma Zsanett, az SZTE ÁOK Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika docense vezeti – mondta dr. Nagy Nikolett. – A másik fő terület a genetikai rendellenességek vizsgálata. E témakörben a szegedi egyetem több karával, egységével dolgozunk együtt, ugyanis ezen betegségek szűrésének közgazdasági és társadalmi hatásaira is kíváncsiak vagyunk. A projekt szintén fontos területe a funkcionális élelmiszerek fejlesztése, amelyet az SZTE Mérnöki Kar végez dr. Szabó Balázs egyetemi docens vezetésével.

A funkcionális élelmiszerekre egyre nagyobb az igény. Ezek olyan termékek, amelyek különleges táplálkozási igényeket elégítenek ki. Ebbe

a körbe tartoznak az egészséges táplálkozást biztosító, valamint a különböző ételallergiákban szenvedők számára gyártott termékek is. Az SZTE MK kutatócsoportja olyan kenyeret, pékárut és kekszféleket szeretne előállítani, amelyek tartalmaznak a várandósság alatt fontos vitaminokat, ásványi anyagokat: például Omega-3 zsírsavval, szelénrel és cínkkel dúsítottak. Ezek azért fontosak, mert a terhesség alatti alacsony szelénszint kis születési súlyhoz vezethet, ahogyan hasonló hatású lehet az Omega-3 zsírsav hiánya is. Továbbá azok a kisbabák, akik megfelelő mennyiségű Omega-3-hoz jutottak az anyaméhben, nyugodtabbak, ritkábban fájnak meg, gyorsabban gyógyulnak fel betegségekből, és ellenállóbbak az allergiás megbetegedésekkel szemben is. A cink pedig – többek között – a folsav beépülését segíti, és nagy szerepe lehet a terhességi cukorbetegség megelőzésében is. A kutatás ezen része azért kiemelkedő, mert ezek a termékek előbb-utóbb a boltokba kerülhetnek, és hozzájárulnak a kismamák egészséges táplálkozásához, illetve a kisbabák egészséges táplálásához.

* A kutatások az EFOP 3.6.1 „Multidiszciplináris egészségügyi, egészségnevelési és egészségfejlesztési összefogás az egészséges gyermekvállalásért és az egészséges gyermekek megszületéséért a Dél-Alföldi régióban” című projektben valósulnak meg.

ÉLETMÓDVÁLTÁS TÚLSÚLYOS GYEREKEKNÉL

Antal Éva

– Az elhízás nem betegség, hanem állapot – szögezi le dr. Kalmár Tibor, az SZTE Általános Orvostudományi Kar Gyermekgyógyászati Klinika tudományos főmunkatársa. Most megvalósuló pilot projektjük lényege: azt vizsgálják, hogy a túlsúlyos gyermekek életmódváltásának hatására milyen visszafordítható, illetve visszafordíthatatlan kardiovaszkuláris elváltozások történnek a gyerekek szervezetében. Ezzel egy időben az életmód sikeres korrigálását befolyásoló szociológiai, társadalmi és gazdasági tényezőket is összegzik.

A kutatásban három szegedi általános iskola 7–12 éves diákjai és a gyerekek szülei vesznek részt. Az önkéntesen jelentkező – elsősorban túlsúlyos – gyerekeknél genetikai vizsgálatokat is végeznek majd vérből.

A kutatók azt már eddig is tudták, hogy a mikrobiom – a bennünk élő sok milliárd bacillus összessége – az étkezési szokások módosulásával változik, de a folyamat nem teljesen ismert. A kutatás révén a szakértők nagyobb felbontású, részletgazdag információt kaphatnak, amely segíthet a túlsúly kialakulásának és gyógyításának megértésében.

A programba bekapcsolódó túlsúlyos gyermekek és szülei számára dietetikus állít össze személyre szabott étrendet.

A kutatók tisztában vannak azzal, hogy a túlsúly leadásához nincs egyetlen, általános megoldás, és abban bíznak, hogy eredményeik irányt mutatnak a későbbiekre nézve arról, hogy miként alakíthatók ki egyedi, személyre szabott programok.

* Ennek az EFOP 3.6.1 projektnek az elnevezése: „Az elhízás következtében kialakuló kardiovaszkuláris szövődemények megelőzése gyermekkorban. Az életmódváltás szerepe és komplex biológiai hatásainak vizsgálata intelligens élettani technológiák, valamint egészségügyi, egészségnevelési és egészségfejlesztési módszerek multidiszciplináris alkalmazásával”

Mester és tanítvány

ÚJSZÁSZI Ilona
BOBKÓ Anna

Szeged és az egyetem 1980-as évekbeli hangulatát is fölidézi a Vera, Grecsó Krisztián legújabb regénye. A hosszabb és rövidebb próza, a versek, a színházi munkák és a film-forgatókönyvek, a dalok, de az újságcikkek világában is otthonosan mozgó író, Grecsó Krisztiánt, az SZTE bölcsész öregdiákját a siker titkáról is kérdeztük Vera című regénye szegedi ősbemutatóján.

– Máig jó a viszonyom a volt tanárainnal. Mindekelőtt Ilia Miska bácsival, akit nagyon szeretek... Kovács András tanár úrnál írtam a szakdolgozatomat. Olasz Sándorról szintén csak jót tudok mondani. Mikola Gyöngyi óráira is szívesen emlékszem, akárcsak Szilasi László régi magyaros szemináriumaira, amelyek óriási hatással voltak rám. Ötvös tanár úr sem maradhat ki a felsorolásból... Mi még rajongtunk az oktatóinkért, mint az istenekre, úgy néztünk fel rájuk – jellemezte tanáraihoz fűződő viszonyát Grecsó Krisztián, akit az elhallgatások mögötti titkok írójának is nevezhetünk.

„Jusztika, a nagymamám a példaképem [...] Csongrádon három örök barátot szereztem [...] Szegeden jöttem rá, hogy bármeddig húzom, előbb-utóbb muszáj felnőttnek lennem” – írja a grecco.hu honlapon biográfiája „Lényeges verziójában” arról, amit a „Hivatalos verzióban” azzal intéz el, hogy „Grecsó Krisztián 1976-ban született Szegváron [...] Általános iskoláit szülőfalujában végezte, utána a csongrádi Batsányi János Gimnáziumban érettségizett. [...] A József Attila Tudományegyetem magyar szakát 2001-ben fejezte be.”

– Nagyon jólesik, hogy az Eötvös-kollégiumban,

GRECSÓ KRISZTIÁN fontosabb munkái:

Vízjelek a honvágyról (versek, 1996) | *Angyalkacsinálás* (versek, 1999) | *Pletykaanyu* (elbeszélések, 2001) | *Caspar Hauser* (versek, 2001) | *Isten hozott* (regény, 2005) | *Tánciskola* (regény, 2008) | *Mellettem elférsz* (regény, 2011) | *Megyek utánad* (regény, 2014), *Jelmezbál* (novellák, 2016) | *Harminc év napsütés* (tárcák, 2017) | *Vera* (regény, 2019)

SZEGED-REGÉNY A VERA

A hűség regénye is a Vera, a szerző, Grecsó Krisztián Szeged iránti szerelmének a lenyomata — hangzott el a könyvpremierén. A kézirat első olvasójának is felkért „mester”, Illia Mihály irodalomtörténész „tanítványa” legutóbbi művéről — többek között — azt is elmondta: jól megírt regény, büszkén olvasta. Kifejtette: nemcsak az itt érvényes olyan helynevek, mint az Alsóváros és a „Lófara”, hanem az olyan finom utalások, mint „a krumpliceves legyen krumpliceves” mondat, vagy a korfestő „bűvös kocka”, az „egy óra alatt bemelegedő tévé” és a „Trabantért fizetendő részlet” miatt is Szeged-regény a Vera. Így aztán a Dugonics Andrással kezdődő, a szegedi egyetemről kikerülő szerzőkkel — Temesi Ferenc, Ambrus Lajos, Zalán Tibor, Darvasi László és Szilasi László — folytatódó sorba tartozik Grecsó Krisztián azért is, mert ezek az írók a maguk Szeged-regényében mesélik el, ahogy elfoglalják a várost szellemileg, ahogy befogadják annak múltját.



ahol egykor én is éltem, Szántai Márk vezetésével egy csoport foglalkozik a munkáimmal. Azért is örömmel tölt el, mert mindig ott munkál bennünk az érzés: „senki nem lehet próféta a saját hazájában”. Épp ezért fontos nekem, hogy szegedi hallgatókkal és tanárokkal is jó a viszonyom. Szilágyi Zsófia professzor is úgy kell nekem, mint egy falat kenyér: okos, remek szervező, tudja, miként kell ezeket a sráccokat összeterelni és egyben tartani, mert erősítik, húzzák föl egymást. Márkkal szoktunk találkozni Pesten is: leülünk, beszélgetünk, én is kérdezem őt a dolgairól. Komoly és alapos tanulmányt írt például a Tánciskoláról. Az a regényem nagyot bukott, de Márk dolgozata segített abban, hogy visszakerüljön a könyv a megfelelő polcra — mutatja be, miként válik a tanítványból mentor, illetve, mit jelent egy írónak, ha műve tananyagká, munkássága pedig kutatási témává kezd válni az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Irodalomtudományi Doktori Iskolában. — Szerkesztőként is átéreztem ezt. A tanítványok pimaszul és hályog-

kovács módjára tesznek meg olyan dolgokat, amiket tíz év múlva már nem mernek. Ez a pimaszság új utakon indítja el azt is, akit kritizálnak.

Az első, 2002-es Faludy-díjjal kezdődő, majd a József Attila-díjjal folytatódó, és a 2019-ben átvett Bárka-díjjal tartó úton született művek műfaji változatossága, a grecso.hu naptárában nyomon követhető tematikus estek sokasága, a szerkesztőségbeli és színházi aktivitás sem takarja el Grecsó személyét, aki biográfiája „Lényeges verziójában” bevallja: „Szeretem a jó bort, a lassú napokat, és pihentetni a szemem.”

– A sértettség luxusát ne engedjék meg maguknak! Ne hagyják magukat megbántani — üzeni a sikeres író egykori iskolái mai diákjainak.

– Minden pálya eleje a kudarcúró képességről szól, hiszen senkinek sem érdeke, hogy egy ifjú ember

éppen ott, azon a pályán induljon el, és ott legyen valaki. Ez a kudarcúró képesség sokszor fontosabb, mint hogy az illető tehetséges-e vagy sem. A pálya elején meg kell edződni lelkiileg. Az életben is az számít, hogy lélekkel bírjuk-e...



A KERTÉSZET, AZ AGRÁRINFORMATIKA ÉS A PRECÍZIÓS MEZŐGAZDASÁG AZ IRÁNY

✦ Gajzer Erzsébet

Új képzések bevezetését, infrastrukturális fejlesztéseket, a külföldi mobilitás fokozását, a kutatócsoportok és a közösségi élet erősítését tűzte ki célul Mikó Józsefné dr. Jónás Edit, az SZTE Mezőgazdasági Kar első női dékánja.

– A meglévő három alapképzés – mezőgazdasági mérnök, vidékfejlesztési agrármérnök, vadgazda mérnök – és a vidékfejlesztési agrármérnök mesterszak mellé új szak és új specializációk indítását is tervezzük – villantott fel egy mozaikkockát az SZTE MGK jövőképeből az új dékán. – Nyitni kívánunk a kertészet, az agrárinformatika és a precíziós mezőgazdaság irányába. A gazdasági haszonállatok mindennapi élete szenzorokon és automata rendszereken keresztül irányított, a növénytermesztésben pedig a drónok használata már egyáltalán nem számít ritkaságnak. Nekünk az ilyen jellegű technológiai fejlődésekhez is igazítani kell a képzéseinket.

Harcinc céggel és intézménnyel áll szerződésben az SZTE MGK. A duális képzésekből a vállalati partnerek is nyerne, hiszen olyan diplomások kerülnek ki az SZTE hódmezővásárhelyi karáról, akik már munkatapasztalattal is rendelkeznek.

– Kiemelt a batátakutatás, de a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap támogatásával a tejelő szarvasmarháknak is fejlesztünk takarmányt – kezdte vázolni az SZTE MGK „tudástérképét” Mikó Józsefné dr. Jónás Edit. – Intenzív

kutatások folynak az erjesztett és a tömegtakarmányok minőségének elemzésében is. A csapadékszegény dél-alföldi tájkorzetre nemesített silókukorica-, cirok- és szudánifű-fajták tápláléértékének megállapításával, tartósítási és takarmányozási lehetőségeinek feltárásával is foglalkozunk. Jelentősek vadgazdálkodási kutatásaink: a mezeinyúl-állományok monitoringja mellett például a pollenklímátológia területén is végzünk tudományos munkát.

Hódmezővásárhelyen gyarapodik Magyarország egyik legnagyobb, őshonos kendermagos baromfiállománya, ezen a területen folyamatos a génfenntartó munka, de a kappanózás területén is végzünk vizsgálatokat. Munkatársaink nemzetközi madárvédő programokban is részt vesznek, például a szalakóták megővására koncentrálnak. Dékáni ciklusom alatt határozottan szeretném megerősíteni és fejleszteni a kutatócsoportokat, így támogatva a már megkezdett munkákat, és biztatva a hallgatókat, illetve a kollégákat új kutatások indítására.

A mezőgazdasági mérnök alapszakot angol nyelven is indítja az SZTE MGK, ahol a hallgatói bázis 18 százaléka külföldi diákokból áll. Egyetemisták, oktatók és kutatók Kínából, Pakisztánból, Törökországból, Mongóliából, Dél-Afrikából és Nigériából, illetve Szerbiából és Svájcban is érkeznek az SZTE Hódmezővásárhelyen működő mezőgazdasági karára.



DIGITALIZÁCIÓ ÉS NEMZETKÖZI LÁTHATÓSÁG

✦ Újszászi Ilona

A legfiatalabb és az első női vezető a szege-di jogi kar történetében prof. dr. Görög Márta. Az SZTE Állam- és Jogtudományi Kar új dékánjától, intézetvezetőjétől, az SZTE Alma Mater vezető alumnustól, az MTA SZAB tudományos titkáráként is dolgozó kétyerekes családányától azt kérdeztük, milyen egy XXI. századi jogi kar jövőképe.

– Pozitív kisugárzású szakmai közösségként kiemelkedik a hazai jogi karok közül a Szege-di Tudományegyetem ÁJTK. Jó érzés ide tartozni, tapasztalják ezt a hallgatók is, akik számíthatnak oktatóik figyelmére. Kiválósági műhely, ahol valamennyi tudományterületen elismert kutatómunka folyik – adott pillanattal felvettél az SZTE Állam- és Jogtudományi Karól az új dékán.

– A jogi kar jövőképét a képzési portfóliónk, a kutatási aktivitásunk, a kollégák és a hallgatók elért sikerei, valamint az értékek fenntartása mellett kell megfogalmaznunk – hangsúlyozta prof. dr. Görög Márta. – Két fontos szempontunk a digitalizáció és a nemzetközi láthatóság erősítése, a céljaink meghatározásakor pedig tekintettel kell lennünk a célcsoport változására. A Z generáció, azaz a mai „digitális bennszülöttek” után érkeznek az Alfa generáció, s ez utóbbi csoportot, a mai általános iskolásokat olyan attitűdök jellemzik, amelyekre az egyetemi oktatás módszertanának és tananyagának megújításával, a gyakorlatorientáltság növelésével is reagálnunk kell. A nemzetközi láthatóságot tekintve, számos

külföldi felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési szerződésünk mellett kiemelkedő a 2012 óta működő Kapu programunk: az elmúlt hét év eredményeként közel háromszáz kínai hallgató érkezett Szegedre. E programot is meg kívánjuk újítani, többek között új tematikájú posztgraduális képzéseket, nyári egyetemeket is szeretnénk számukra nyújtani. Tudományos eredményeink disszeminációja mellett így érhetjük el, hogy nemzetközileg is elismert, negyedik generációs jogi karként érijünk el sikereket. Ehhez a kollégák motiváltságát növelő módszereket is meg kell találnunk. Kiváló tudással és tapasztalattal rendelkező, motivált kutatói és oktatói gárda lehet a garanciája jövőbeli sikereinknek. – A kutatásokat támogató pályázati aktivitásunk további növelése az egyik célom – jelentette ki prof. dr. Görög Márta. – Olyan komplex és izgalmas területek foglalkoztatnak bennünket – beleértve jómagamat is –, mint a mesterséges intelligencia, a digitalizáció, a tudástranszfer, az önzetű járművek, a drónok vagy a robottechnológia. Ezen területek mindegyike jogi megoldásokért kiált, hiszen dogmatikai alapokon nyugvó választ kell találnunk például az olyan kérdésekre, miszerint a robot segítségével végzett műtétek során, az önzetű járművek, a mesterséges intelligencia útján megvalósult jogsérelmek esetén ki a felelős. Hiszek az interdiszciplináris és multidiszciplináris párbeszédben, illetve tudásban.



Ösztöndíjözön a tanulásért és a munkáért

Az egyetemi évek alatt befektetett munkát az SZTE busásan honorálja ösztöndíjakkal, a különböző verseny- és vállalati gyakorlat lehetőségekkel, illetve azzal, hogy a begyűjtött tapasztalatok révén a diplomás jól fizető munkát talál – véli Gyurkó Csilla (képünkön). Az SZTE Mérnöki Kar mechatronikai mérnök alapszakján diplomázó fiatal kétszer nyerte el az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatását.

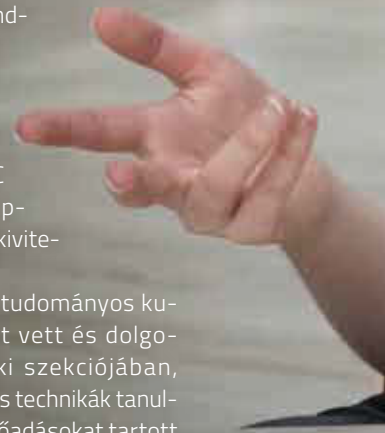
Állami támogatottságú alapszakon tanult, illetve rendszeres tanulmányi ösztöndíjban is részesült Gyurkó Csilla. Az SZTE Mérnöki Kar mechatronikai mérnök alapszakon 2019-ben diplomát szerző hallgató – kiváló tanulmányi eredményének hála – kétszer is elnyerte a Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat; átvehette a „Hallgatói Nívódíj Arany fokozatát”, illetve „az SZTE Mérnöki Kar Tehetsége 2019” díjat is. Az SZTE Tehetségpont oldalán felfedezett pályázati kiírásra reagálva besöpörhette a ContiTech Rubber Industrial Kft. és a Givaudan Hungary Kft. vállalati ösztöndíját, továbbá megkapta a Szeged Megyei Jogú Városi Ösztöndíjat. Minderre a koronát a két alkalommal elnyert Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíj és az SZTE Sófi Alapítvány Arany fokozatú támogatása tette fel.

– Az első ÚNKP-ból a tanárainkkal és hallgatótársaimmal együtt fejlesztett pneumobilhoz, azaz lég-hajtányhoz a kormány és a vezérlőegység valósult meg. A 2018-as ÚNKP-ösztöndíjat felhasználva

pedig olyan tanteremvezérlő rendszer dolgoztam ki, amely segíti az egyetemi laboratóriumokba a hallgatók be- és kilépését – sorolta Gyurkó Csilla. Ez utóbbi munka alapozta meg az NFC technológiával létrehozott belép-tető rendszer megtervezése és kivitelezése című szakdolgozatát.

A példátlan szorgalmú fiatal a tudományos kutatómunkát kóstolgatva részt vett és dolgozatával nyert a TDK műszaki szekciójában, dobogóra állhatott a Prezentációs technikák tanulmányi versenyen, konferencia előadásokat tartott az energiagazdálkodásról, valamint demonstrátor-ként tevékenykedett.

– A Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar hallgatójaként minden egyes tanulásra, járműépítésre, csapatmunkára és versenyzésre fordított percem busásan megtérült ösztöndíjban és gyakorlati ta-





paszlatban – összegzett Gyurkó Csilla, aki a szegedi egyetemen eltöltött három és fél éve alatt négy különböző típusú és nagyjából tíz fordulóból álló járműépítő verseny résztvevőjeként több cég életébe is bepillantást nyert. Ma a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. kommunikációért és biztonsági területért felelős üzemmérnöke.



AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS AZ ÚNKP-KUTATÁS FÓKUSZÁBAN

✍ Kocsis Bernadett

Védőnőként végzett az SZTE Egészségtudományi és Szociális Képzési Karán, majd az SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar egészségfejlesztés-tanár és könyvtárpedagógia-tanár szakon szerzett mesterképzéses diplomát Dinnyés Katalin Julianna (képünkön). Az ÚNKP-ösztöndíjat A férfiak és nők egészségeséje az életmód tükrében című pályázatával nyerte el. Jelen van-e a teljesítménykényszer és az elvárásoknak való megfelelés az életünkben? Miként tudunk megküzdeni a minket ért stresszel, és ez milyen hatást gyakorol az egészségünkre? E kérdésekre kutatta a választ Dinnyés Katalin Julianna. Az SZTE két karának két szakján diplomát szerző fiatal nagyját alá tette egyrészt – a Nemzeti Alaptanterv műveltségi területei mentén – a gimnáziumi tankönyvek tartalmát, másrészt statisztikai számításokat végzett, emellett kérdőíves vizsgálatot is folytatott.

– Többek között az informatika, a biológia, az etika, a földrajz és a fizika tárgy gimnáziumi tankönyveiben a nemek arányát vizsgáltam, illetve azt, hogy a fiú és lány szereplők hogyan jelennek meg a képeken, s hogy miként függ össze az egészség a megjelenések arányával – magyarázta az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatásával dolgozó szakember.

A fiatal kutató mesterképzése alatt – a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjnak köszönhetően – kezdett el a Csongrád Megyei Népegészségügyi és Élelmiszerlánc-biztonsági Főosztály, Népegészségügyi és Járványügyi Osztályán dolgozni, jelenleg pedig már főállásban tevékenykedik ugyanitt egészségfejlesztőként. Következő célja a doktori képzés, melynek elvégzésére a munkahelyi vezetői is biztatják.

– A két nem között az egészségi állapotban, az egészség-magatartás szempontjából is jelentős a különbség – összegzte Dinnyés Katalin Julianna. – Vizsgálatom eredményei alapján beigazolódta a szakirodalomban megfogalmazott tézisek: a nők egészségtudatosabbak, kiemeltebben figyelnek a táplálkozásra, a mozgásra, és számukra a prevenció is fontosabb. Az általam készített vizsgálat nem reprezentatív, de megállapítható: a házasság kevésbé ügyelnek a saját egészségi állapotukra, a táplálkozásra, és kevesebbet sportolnak, mint az egyedülállóak.

ALKOTÓK BÖLCŐHELYE LESZ A MŰVÉSZETI KAR

A muzsikához kötődő felsőfokú képzései mellett új, képzőművészeti szakokat indít a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karából lett SZTE Bartók Béla Művészeti Kar.

Nagy távlatot nyitott a Szegedi Tudományegyetem szenátusi döntése az egyetem eddig csak zeneművészetre koncentráló és méreteiben legkisebb kara számára. Az SZTE Zeneművészeti Kar Tisza Lajos körúti épülete több mint 3 milliárd forint pályázati és kormányzati támogatásból újjászületik és jelentősen bővül. Az SZTE művészközvetítéshez kötődő szakjainak változatlan működtetése mellett kiegészül az egyetem művészképzési portfóliója.





ÚJSZÁSZI Ilona



BOBKÓ Anna

– A klasszikus zene- vagy képzőművészethez kapcsolódnak a szakjaink. Újdonságként a festészethez, szobrászathoz, grafikához kötődő képzéseket vezetünk be. De már a második lépcsőről – a tervezőgrafikáról és a dizájnról – is gondolkodunk. A restaurátor művész-képzés, az ipari formatervezés, a 3D-s animáció, a fotográfia is szerepel az elképzelt portfólióinkban, sőt a tánc, a színház is benne van a pakliban. A színházművészet technikai kiszolgálását is jelentő alkotó tevékenység – például a hangtechnika, a vizuális effektek – oktatását tervezük, azonban a szegedi egyetemen az előadó-művészethez kötődően nem képzünk például rendezőt, dramaturgot, színészt – sorolta dr. Nátyi Róbert dékán. – Ugyanakkor a Magyar Akkreditációs Bizottság ügymenete és a konkurens képzőhelyek kínálata ismeretében úgy vélem, az SZTE BBMK 8-10 új szakját három-négy lépcsőben tudjuk majd indítani 2022-től, amikor vissza térhetünk az újjászületett és kibővült téri székházunkba.



TUDOMÁNY ÉS KIKAPCSOLÓDÁS A FÜVÉSZKERTBEN

Kocsis Bernadett

A tudományos kutatások mellett az ismeretterjesztés, a kikapcsolódási lehetőségek biztosítása és a gyakorlati tapasztalatok átadása is kiemelt célja a Szegedi Tudományegyetem Fűvészkertjének. Az egyetem zöld szigete – a növényfajmegmentő projekt mellett – változatos rendezvényekkel és kertészkedős program sorozattal várja a látogatókat.

E küldetés jegyében szerveznek a kertészkedőknek is programokat. A „Kertészkedjünk együtt a Fűvészkertben!” program sorozat például öt héten keresztül kínál ismeretterjesztő előadásokat a kertészkedni vágyóknak. Adott a lehetőség, hogy az elméleti ismereteket rögtön a gyakorlatban is kipróbálják a jelentkezők. A résztvevők megismerkedhetnek a különböző talajtípusokkal, a komposztálás titkaival, a növényvédelemmel, a balkonkertészet alapjaival, emellett kerttervezési ötleteket is kapnak.

A fűvészkerti növények virágzásához igazodva szórakoztató programokkal is várják a pihenni vágyókat. Az egyetem zöld szigetén, hagyományosan június végén, Levendula Napokat szerveznek, melynek középpontjában az ezerarcú levendula és a mediterrán stílus áll. A rendezvényt színpadi program, zene és kézműves vásár színesíti. Az indiai lótusz virágzásának tiszteletére szervezett, hagyományos Lótusz Napokon távol-keleti hangulattal, zenével és ízekkel fűszerezve várják az érdeklődőket. Ősszel is érdemes ki látogatni a Fűvészkertbe: szeptemberben és októberben a rovarfogó növények rejtélyes világával, a gombákkal, a tökfáragással és tükös inyenccségekkel ismerkedhetnek meg a természetbarátok.

nemzeti park három területiségére. A megőrizendő növények közé tartozik például a magyar szegfű, a ligeti zsályu, a kései pity-pang és a parlagi rózsza is.

Az ismeretterjesztés szintén vállalt feladatok a Szegedi Tudományegyetem Fűvészkertjének. E küldetés jegyében szerveznek a kertészkedőknek is programokat. A „Kertészkedjünk együtt a Fűvészkertben!” program sorozat például öt héten keresztül kínál ismeretterjesztő előadásokat a kertészkedni vágyóknak.

1200
NÖVÉNYFAJTA

300
FÉLE KAKTUSZ

20
TRÓPUSI
PILLANGÓFAJ

A mezőgazdasági művelés intenzívvé válásával felgyorsult a löszgyepek és az ott élő növényzet pusztulása. Ezért a Körös-Maros Nemzeti Park 2012-ben löszgyep-rehabilitációs projektet indított, amely a veszélyeztetett vagy védett, löszgyepekre jellemző növényfajok szaporítását és visszatelepítését célozza meg. A projektben az SZTE Fűvészkert 83 löszgyepi növényfaj szaporítóképleteinek – ez legtöbbször magot jelent – terepi begyűjtését vállalta. A nemzetközi szinten is élen járó munka során a begyűjtött magok egy részét szórással juttatják ki a regenerációra kijelölt területekre. 2018 őszén 30 faj összesen 65 300 darab magját vették el ilyen módon. Más fajok esetében kiültetésre alkalmas egyedeket nevelnek, és palántákat telepítik ki előre meghatározott hálózatba, a természetes növénytársulások mintázatát utánozva. Az első kitelepítés során 46 növényfaj 9867 egyedét ültették ki a

stílus áll. A rendezvényt színpadi program, zene és kézműves vásár színesíti. Az indiai lótusz virágzásának tiszteletére szervezett, hagyományos Lótusz Napokon távol-keleti hangulattal, zenével és ízekkel fűszerezve várják az érdeklődőket. Ősszel is érdemes ki látogatni a Fűvészkertbe: szeptemberben és októberben a rovarfogó növények rejtélyes világával, a gombákkal, a tökfáragással és tükös inyenccségekkel ismerkedhetnek meg a természetbarátok.

TUDOMÁNYOS PARK ÉPÜL AZ ELI KÖRÜL

Közel 85 hektár területen alakít ki tudományos, innovációs, technológiai és ipari parkot a Szegedi Tudományegyetem. A kiemelt kormányzati projekt, az ELI lézeres kutatóközpont köré épülő Science Park Szeged, hazánkban egyedülálló módon segíti elő a kutatási és fejlesztési erőforrások koncentrációját.

A tereprendezésre megítélt több mint 1,7 milliárd forint kormányzati támogatásnak köszönhetően megkezdődött Szegeden az egykori szovjet katonai laktanya területének megújítása. A Science Park Szeged megvalósításával – az ELI-ALPS kutatási infrastruktúrához kapcsolódóan – egy európai szempontból is jelentős tudományos-innovációs központ jön létre, amely nemcsak szellemi, de fizikai értelemben is kiváló környezetet teremt a kutatási és fejlesztési erőforrások koncentrálásához. A park működése regionális szinten magával hozza a K+F tevékenység erősödését, összekapcsolva az állami, piaci szereplőket és az egyetemi kutatóműhelyeket.

A tudományos parkban kap helyet az SZTE Járműipari Kompetencia Központ, ahol – többek között – speciális motorfékpadon a belső égésű motorokat, azok károsanyag-kibocsátását vizsgálják majd. A központ ugyanakkor a műszaki oktatás fejlesztésében, így például a villamosmérnök-képzésben is jelentős szerepet kap.

Ugyancsak a parkban alakítják ki azt az Inkubátorházat, amely befogadja a Magyar Molekuláris Medi-

cina Kiválósági Központot. A nemzetközileg elismert létesítmény elsősorban immunológiai, gyulladáscsökkentő, kardiovaszkuláris és daganatos betegségekkel foglalkozó kutatócsoportokat támogat majd.

A régi színházépület felújításával alakítják ki a Látogató Központ és Informatikai Múzeum épületét, amelynek – többek között – egyik fő küldetése, hogy befogadja az Informatika Történeti Múzeum Alapítvány gondozásában levő gyűjteményt.

A beruházás 2018 őszén területrendezési feladatokkal kezdődött. Az átfogó geodéziai felmérést az épület- és burkolatbontás, a bozótirtás, a lőszermentesítés és a régészeti hatásvizsgálat követi. A megítélt kormányzati forrásból végzendő területrendezési feladatok befejezése 2019. év decemberére várható. Ezzel párhuzamosan megkezdődött a teljes területre vonatkozó út- és közmű-konceptió-terv kidolgozása. Szeged jó közlekedési adottságai, a területi előkészítést követően kialakuló fejlesztési környezet, valamint az ELI-ALPS kutatóhely fizikai közelsége számos magáncégnek előnyös betelepülési lehetőséget nyújt, ezért üzleti célú hasznosításra 65 hektár területet alakítanak ki.

HIGH-TECH PARK



SZOROS EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ELI-VEL

☞ Gajzer Erzsébet

Lézeres gyorsításon alapuló neutronforrás kifejlesztésén dolgozik együtt a Szegedi Tudományegyetem és az ELI-ALPS kutatóintézet. A központ speciális lézeres berendezéseit a nukleáris hulladékok kezelése kapcsán végzett kutatásokhoz használják a szakemberek.

Magyar-francia-amerikai intézményközi együttműködés indult a Szegedi Tudományegyetem vezetésével, amelyre alapozva nemzetközi konzorcium jött létre a nukleáris hulladékok könnyebb kezelését szolgáló eljárás kidolgozására. A szakemberek a szegedi ELI-ALPS kutatóintézet lézerrendszerének felhasználásával érhetnek el tudománytörténeti áttörést az atomerőművekben keletkező nukleáris hulladékok kezelésében. Speciális kihívást jelent a tudósok számára a néhány száz évnél hosszabb felezési idejű anyagok biztonságos elhelyezése. A megoldást a már évtizedek óta ismert P&T (partitioning and transmutation) eljárás jelenti. A particionálás során a nukleáris hulladék különböző kompo-

nenseit szétválasztják, majd ezek közül a hosszú felezési idejűeket transzmutációval átalakítják. Az anyagot például neutron-besugárzásnak teszik ki, aminek hatására az stabil vagy gyorsan lebomló maggá, magokká alakul. A gyakorlati alkalmazást azonban lényegében lehetetlenné teszi, hogy a szükséges neutron nukleáris reaktorokban vagy gyorsítók segítségével állítható elő. A kulcskérdés tehát az, hogy kifejleszhető-e egy lényegesen olcsóbb, egyszerűen kezelhető neutronforrás.

A 2018-ban fizikai Nobel-díjjal kitüntetett Gerard Mourou egy olyan javaslatot dolgozott ki világhírű japán kutatótársával, Toshiki Tajimával közösen, amely ezt az akadályt lézeres gyorsításon alapuló neutronforrással küszöbölne ki. A gyakorlati megvalósítás infrastrukturális háttérrel az ELI-ALPS biztosítja. A transzmutációhoz szükséges lézeres neutronforrás kifejlesztését nemzeti kutatási programként három évre, összesen 3,6 milliárd forinttal támogatja a magyar kormány.

SZABADALMAZTATÁSI
STATISZTIKA
AZ SZTE-N (2018)

40

BENYÚJTOTT
ÉS MEGADOTT
SZABADALOM

17

KNOW-HOW

20 HASZNOSÍTÁSI
SZERZŐDÉS

<100 IPARI AKTÍV
PARTNER

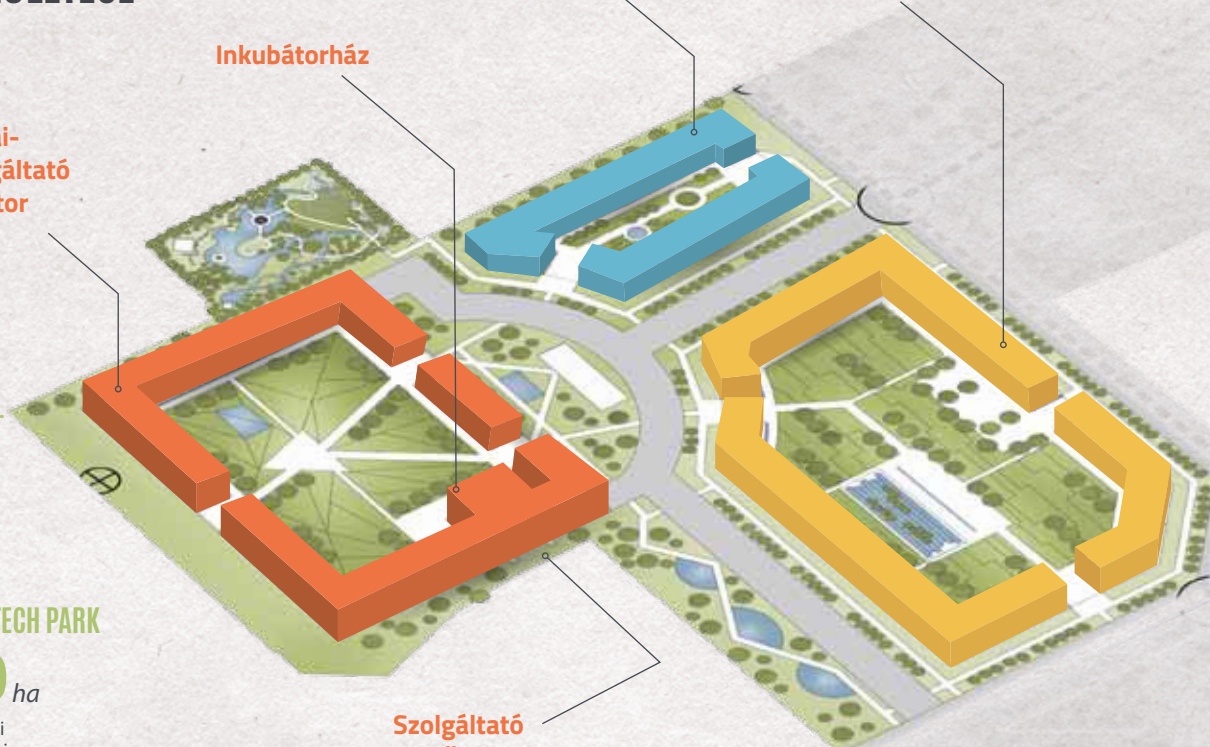
A SCIENCE PARK SZEGED SZÜLETÉSE

Járműipari
Kompetencia
Központ

Műszaki
technológiai és
Innovációs Központ

Inkubátorház

Irodai-
szolgáltató
szektor



A HIGH-TECH PARK

20 ha

Egyetemi
fejlesztési
terület

Szolgáltató
Központ



VÁLLALKOZÓK
SZÁMÁRA
NYITOTT TERÜLET

65 ha

- B** Iroda Park
- C** Az Ipari Jövő Parkja
- D** Megújuló Energia Park
- E** A Tudomány és a Technika Parkja

1,7
MILLIÁRD FT

kormányzati
támogatás
tereprendezésre



1991. február 13.
A laktanyából
kivonulnak a
szovjet katonák

1999
A terület az SZTE
vagyonkezelésébe
kerül

2014. február 6.
Leteszik az
ELI-ALPS
alapkövét

2017. május 23.
Átadják az ELI- ALPS
Lézeres Kutatóintézet
épületét

2017 november 8.
Előterjesztés az
ELI körüli Science Park
konceptióról;
a támogatás megítélése

2018. június 29.
Leteszik a Science Park,
Járműipari Kompetencia
Központ alapkövét.